

אל תתאבדו!

ל פי התיקון החדש לחוק הפלילי, שנתקבל השבוע בקריאה ראשונה בכנסת, מותר יהיה לאדם לנסות להתאבד.
מי שניסה להתאבד היה צפוי, עד כה, לעונש מאסר חמור על פי סעיף 225 (1). עתה בא המחוקק ופוטט אותו מעונש זה.
אך אין כוונת המחוקק לעודד אדם להתאבד. להיפך: גם להבא יטיל החוק הפלילי, בסעיף 225 (2), מאסר עד עשרים שנה על אדם המשכנע את וולתו להתאבד.
וכך צריך להיות. כי אדם הגון, הרואה את זולתו שולח יד כנפשו, יחוש להצלתו, יגיים את כל כוחהישיכונע שלו להניאו ממועשהו.
אני חושב את עצמי לאדם הגון. לכן אמלא עתה את חובתי כלפי מפ"ם. אני פונה אליה בקריאה נרגשת, מעומק הלב:
אנא, אל תתאבדו!

מ אז יום הבחירות נמצאת מפ"ם במצב של דפרסיה ואין תימה בכך.
כל הרשימות שהשתתפו בבחירות (זולת המערך, רשימת הכוח החדש, וא"ל ר"ח) יצאו מנוצחות מן הבחירות. בולד הובנו, מי על שוק ומי על ירך. אך אף אחת מהן לא הוכתה על שוק ועל ירך, כמו מפ"ם.

כי מפ"ם — לא זו בלבד שלא נחלה את הנצחון הגדול שקיוותה לו בביטחה. ולא זו בלבד שאיבדה מנדט יקר — 11% מכותה בכנסת. היא גם המפלגה היחידה שאיבדה אלפים רבים של קולות תוך כדי מלחמת-הבחירות עצמה, בדרכה מן ההסתדרות אל הכנסת. הבוחרים, שעוד נתנו בה אמון בקלפי המעמדית, נטשה בקלפי הממלכתית. הפטאטיסטיקה מוכיחה בעליל לאן נדרו קי לות אלה. חלק הלך אל המערך. חלק הלך אל הכוח החדש.

ל כאורה אלה הם שני כיוונים הפוכים. אך למעשה יש לגידור זה, בשני הכיוונים, מכנה משותף.
מפ"ם לא הפסידה קולות מפני שהיתה באופוזיציה. היא איבדה אותם מפני שלא היתה באופוזיציה זיצייה.

תוך כדי מלחמת-הבחירות הרימה מפ"ם את נס הקואליציה בכל-מחיר. היא נימקה זאת בצורך להציל את לוי אשכול מפני חרות, רפ"י וחללים דומים. בגלל סיסמה זו איבדה מפ"ם 20 אלף קולות — הקולות שכבר ניתנו לה בהסתדרות, וקולות נוספים של בוחרים לא-הסתדרותיים. הסיסמה נתנה דחיפה לכל מי שרצה לקפוץ בעוד מועד על עגלת מפ"ם. הרבה אלפי חניכי מפ"ם, שפולו זה מכבר לעבר הקערה המלאה של מפלגת-השלטון, מצאו כסיסמה זו את ה" אליבי המיוחל.

הם אמרו לעצמם: אם צריכים להציל את אשכול מפני בגין המחריד או כן-גוריון הנוראי, מדוע לעשות זאת בסיטונות? מדוע לא לעשות זאת בקמעונות?
או בצורה צינית יותר: "מדוע להניח למפ"ם לגבות את דמיהעמלה, כשאנחנו יכולים ל" שלשל אותם לכיסנו שלנו?"
כך נולד את"א. הניכח השומר הצעיר ותועמלני-מפ"ם לשעבר בלטי בין יוזמו ודובריו. אחרים מהם פעלו בתמי" מות, רבים אחרים היו כדאיניקים. כולם חמקו מבעד לדלת האחרית שנפתחה בפניהם עליי ראשי-מפ"ם עצמם. בקצה השני של המפלגה, כדלת הקירומית, יצאו אותם שלא רצו להציל את אשכול, אלא את הדמוקרטיה הישראלית.
אולם שלא רצו למצוא את עצמם באויקי הקואליציה של מחר. אותם שרצו להמשיך במאבק.
אלה מצאו את מקומם בכוח החדש.

(בשבוע האחרון של הבחירות נתנה הנהגת מפ"ם עצמה דחיפה נוספת להחליק זה. היא פתחה בהתקפת-השמצה שוטטאלית על הכוח החדש, ונמנעה באותו זמן מכל רמז שיכול היה לפגוע במערך. אז הבינו גם אחרוני המפקקים מגיין נושבת הרוח — ולאן.)

א פשר היה להניח כי למחרת יום התבוסה יתכנסו מנהיגי מפ"ם, יתפשו במעשיהם ויסיקו את המסקנות. והרי המסקנה מתבקשת מאליה: למפ"ם יש קיום כמפלגה

לוחמת. אם לא תלחם, תתדרדר במידרון האבדון — בקצב גובר והולך.
ואכן — מאז הבחירות ממישיבה המפלגה להתדרדר — כשיפוע המשאיהמתן הקואליציוני.

הבחירות יצרו בסיס מיצק לקואליציה "מצומצמת". ה" מערך, מפ"ם והליבראליים-העצמאיים זכו יחדיו ב-62 מנדט טים, וכל שאר הרשימות ב-58 מנדטים. רוב של ארבעה קולות די בו כדי להבטיח שלטון יציב.
גם מבחינה ממלכתית עקרונית, עדיפה קואליציה מצומצמת, המסוגלת לבצע קו ברור ומגובש, על קואליציה "רחבה", שאינה יכולה לגבש שום קו, בגלל ריבוי הכוחות המנוגדים בתוכה פנימה.
על כן היה זה טבעי שמפ"ם תדרוש את כינונה של קואליציה כזאת מן היום הראשון.
היא עשתה את ההיפך. והיא הוסיפה לנהל

עסקני מפ"ם: קואליציה בכל מחיר?

מערכת-השמצות טוטאלית נגד הכוח היחיד שהציג דרישה זו כבר למחרת יום הבחירות.

עוד לפני שהתייבשה הדיו בעתונים שהידיעו על תוצאות הבחירות, שיגרנו — חברי ואני — את רעיון הקואליציה המצומצמת לחלל המדיני.
עשינו זאת במכתב למוכירות מפ"ם — עליו לא קיבלנו תשובה (או אף אישור-קבלה) עד היום.
עשינו זאת במכתב ללוי אשכול — עליו קיבלנו תשובה אדיבה ותמקנית.

עשינו זאת כפגישה הרישמית של סיעתנו עם נשיא המדינה.
אמרנו לו שלא נצטרף לקואליציה כזאת, שלא נבקש ולא נקבל מידיה כל טובת-הנאה, אך שנשתמש בקולנו בכנסת כדי להצילה, בשעת הצורך, בהצבעות-אמון. וזאת בתנאי שהקואליציה המצומצמת תהיה מושתתת על תוכנית חילונית-מתקדמת-דמוקרטית, אשר נסכים לה מראש. בכך יצרנו רוב של 63 נגד 57 — רוב של ששה קולות בשעת-הירום.

נשיא המדינה התפלא מאד.
הוא תמה מדוע אנחנו מעלים רעיון כזה, בעוד שניציגי מפ"ם והליברלים-העצמאיים עצמם הציעו לו, דחוק, לצרף את המפלגות הדתיות לקואליציה.
הייתי שותף לתמיכה זו — לא לגבי ראשית הפסוק, אלא לגבי סופו.

שום מדיניות אינן יכולות להסוות את העובדה ה" פשוטה שהרכבה של קואליציה קובע את דרכה. קווייהסוד שייכים לעולם הנייר. הרכבי הכוחות שייך לעולם המציאות.
במציאות זו יש כללים ברורים, וכל ילד יבינם:
● אי-אפשר לשבת עם העסקנים הדתיים בקואליציה

מבלי לשלם להם מחיר — במטבע הכפייה הדתית. תמורת אותה מטבע — וגם מטבעות אחרות — מוכנים עסקני-הדת לתמוך בכל מעשה ריאקציוני, בטחוניסטי ושובניסטי. לכן תמכו בכל ההרפתקות על הגבול, במימשל הצבאי ובמדיניות הכלכלית. לכן יתמכו בכגון אלה מחר. שיתופם בקואליציה פירושו — יצירת רוב גדול בממשלה נגד כל מדיניות מתקדמת.

בקואליציה הרחבה תהיה מפ"ם חסרת-אויבים. בה לא יהיה לה כל אמצעי-לחץ, כי פרישתה לא תסכן את הממשלה.

● קואליציה היא גם חליקה של עמדות-הכוח. בקואליציה מצומצמת מגיעות למפ"ם עמדות רבות יותר, בהן תוכל להשתמש לקידום מטרותיה. בקואליציה רחבה נמסרות עמדות אלה לעסקני-הדת.

זהו אל"ת-יב"ת פוליטי. ולא רק פוליטי. כל נערה יודעת שאין הגברים מחזירים אחרי אשה שקל להשיגה.

אילו תבעה מפ"ם קואליציה מצומצמת, והסכימה לבסוף לקואליציה רחבה, היה זה רע מאד. כי מוטב היה לה להישאר בחוץ.

אך כשבאה מפ"ם עצמה ותובעת מלכתחילה קואליציה רחבה, שהיא תהיה בה גלגל המישי — גובל הדבר במאסר-כיום.

בפסיכולוגיה קוראים לזה תסביך של סירוס עיזמי.

ב שבוע שעבר ילה מפ"ם לגאול את עצמה ברגע האחרון. בגלל סיבות מיקריות נוצרה הזדמנות להקמת קואליציה מצומצמת.

מפ"ם יכלה לנצל הזדמנות זו, להעמיד אוליטימטוב, להעמיד את המערך בפני ברירה פשוטה וחותרת: או — או.

תחת זאת קיבלה מפ"ם, בקול ענות חלושה, את תוכניתו של אשכול להשאיר גם בקואליציה מצומצמת כזאת את הדלת פתוחה לעסקני-הדת — עד כדי השארת חיקים פנויים בשבילם. ואשכול המשיך בפעולה לצירוף הדתיים בהסכמת מפ"ם.

אין הסבר להתנהגות זו אלא אחד: פחד קיצוני שמא תיסגר הדלת בפניה, והיא תיש" אר, הם וחלילה, בישימוץ האופוזיציוני.

לא מכבר, במסדרון הכנסת, הוכיח אותי מאיר יערי אישית על כי רמזתי שמפ"ם רוצה להיכנס לממשלה כדי להשיג תקציב לקיבוציה. הוא אמר שאין שמץ של אמת בדבר, שמפ"ם לא תקבל גרוש אחד יותר כשתהיה בפנים. **אם כן — וזו אני שאפקפק בדבריו של מאיר יערי? ! — אין בכלל הסבר ראציונלי להתנהגות מפ"ם.**

תנהגות זו אינה מצומצמת בשיפוע הקואליציוני. היא באה גילוי גם בכל השטחים האחרים. ח"כ מפ"ם נטש את ההפגנה הגדולה נגד חיקת-השבת בכביש לירושלים, ומפ"ם נטשה למעשה את המאבק הציבורי רי זהה כולו.

ח"כ שני של מפ"ם נבחר לכהונת ראש עיריית נצרת — על אפה ועל המתה של מפ"ם. תחת להרע על כבוד גדול זה שנפל בחלקה, ולהורות לכווחות הציבוריים שעזרו לה בכך (ובראשם החטיבה הנצרתית של הכוח החדש) — התנהגה כאילו נעשה לה עוול משחע.
תחת להתמסר מייד לתפקידו החדש ולערוך את כוחותיו לקראת התקפת-הנגד המוחצת של מפ"ם — נאלץ ראש-העיר החדש לנטוש את עירו, לבלות ימים ארוכים בתל-אביב בהתדיינות עם עסקני מפלגתו, כדי לשכנעם לאשר את בחירתו. הדבר פגע קשה ביוקרתו בין בני עמו ועירו. וכן הלאה וכן הלאה.

מהי הדמות הציבורית של מפ"ם המצטיירת בעיני הציבור אחרי כל אלה?

מה היה קורה למפ"ם אילו נערכו השבוע הבחירות לכנסת השביעית?

תכן שבמדינה חופשית זכאי כל אדם להתאבד. ובהתאם לחוק, זכותו של גוף ציבורי כזכותו של גוף פרטי.

אך כל עוד ניתן להציל אדם מהתאבדות — חובה היא לדבר אל לבו.
אנא, מפ"ם, אל תתאבדו!